

VM/1897/03.01.01/2019

Asia: Tehy ry:n lausunto valtiovarainministeriölle valtioneuvoston asetusalunoksesta toiminnan tehostamisen, sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen ja pelastustoimen uudistamisen valtioneuvostuksesta

Lausunnolla olevassa valtioneuvoston asetuksessa säädettäisiin valtioneuvostuksesta, jota voitaisiin kohdentaa mm. sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistamiseen. Tämän rinnalla sosiaali- ja terveysministeriön vastuualueella valmistellaan valtioneuvoston asetusta sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtioneuvostuksiksi vuosina 2020 – 2023 tulevaisuuden sote-keskusohjelman käynnistämiseen. Lisäksi valmisteltavana on työkyvyn tukeen ja palveluihin tulevaisuuden sote-keskuksissa liittyvät kehittämishankkeet ja näiden valtioneuvostushaut.

Tehy kannattaa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamiseen kohdennettavia valtioneuvostuksia. Myös hallitusohjelman painotus peruspalvelujen ja ennalta ehkäisyyn vahvistamiseksi on kannatettavaa. Tämä edellyttää pysyvää rahoitusta ja resurssointia peruspalveluihin. Nykylainsäädön pohjalta tehtävä kehittämissuunnitelma erilaisilla, osin päällekkäisillä hankerahoituksilla ei riitä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatapojen systemaattiseen uudistamiseen. Vaikka sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus on tarpeellinen, hankkeistettu kehittämissuunnitelma sitoo jo ennestään niukkoja henkilöstöresursseja oman työn ohella tehtävään hanketyöhön. Tästä syystä erilaisten, osin päällekkäisten hankkeiden tavoitteita on syytä arvioida kokonaisuutena sekä suhteessa suunnitellun järjestämisvastuun mukaiseen toimintaan. Eri ministeriöiden hallinnonalaan kuuluvia avustushakujia, hankkeiden rajapintoja ja niissä kehitettäviä sisältöjä on syytä tarkentaa, ettei tilanne johda käytännössä epätarkoituksenmukaiseen toimintaan.

Tehy korostaa, että valtioneuvostuksen myöntämisessä, erityisesti palveluiden yhteensovittamisen, palveluverkon ja alueellisten koordinaatiotehtävien kehittämisen ja toimeenpanon osalta on huomioitava monialainen johtaminen. Lisäksi alueellisissa sote-järjestämiseen tähtäävissä suunnitelmissa on arvioitava toimien henkilöstövaikutukset. Niitä asetusalunoksesta ei ole huomioitu lainkaan. Henkilöstövaikutuksiin liittyen alueilla ylikunnallisesti, yhteistoiminnallisesti toimivissa valmisteluryhmissä tulee noudattaa samoja periaatteita kuin päälähtövaltuutettujen määräästä muutoinkin (kunta-alan pääsopijajärjestöjen ns. tasa-edustus 2+2+2).

Avustusten yhteiskunnallisia vaikutuksia ei ole asetusalunoksesta voitu arvioida. Rahoitus voi kohdentua aktiivisille, ennestään kehittämismyönteisille kunnille ja kuntayhtymille. Avustusten alueellista kohdentumista ja yhteiskunnallisia vaikutuksia kunnille, kuntayhtymille ja sairaanhoitopiireille on syytä arvioida myöntämisedellytyksissä.

Helsingissä 27.11.2019,

Millariikka Rytkönen
Puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
Johtaja
Tehy ry